

Základná škola s materskou školou Čebovce – Alapiskola és Óvoda Csáb

Na Parlagu 1, 991 25 Čebovce, tel: 0918651438

Dodatok č. 1 k Školskému poriadku

ZÁKAZ SEGREGÁCIE a Smernica č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, ktorú vydalo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Vydané : 23.01.2025

Prerokované na pedagogickej rade: 23.01.2025

Prerokované na rade školy: 26.03.2025

ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku č.1 k školského poriadku

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.** Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a. rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b. rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c. rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram,
- d. príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e. rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodického príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „*zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie*“. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a)} a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná^{2b)} pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.*“

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov). Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.

- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

a. Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy, určených pre žiakov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Škola nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Škola má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

b. Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov.
- Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola využíva všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c. Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

Článok 3

Záverečné ustanovenie

Tento dodatok je platný v plnom rozsahu od 1. februára 2025.

V Čebovciach, 23.1.2025

Ing. Perla Jaskó Deáková

riaditeľ školy

1. számú kiegészítés az Iskolai Rendtartáshoz

A **SZEGREGÁCIÓ TILALMA** és az 1/2025 sz. irányelv a gyermekek és tanulók iskolai és oktatási intézményekben történő zaklatásának megelőzéséről és kezeléséről, amelyet a Szlovák Köztársaság Oktatási, Kutatási, Fejlesztési és Ifjúsági Minisztériuma adott ki.

Kiadva: 2025. 01. 23.

Megvitatva a pedagógiai tanácsban: 2025. 01. 23.

Megvitatva az Iskolatanácsban: 2025. 03. 26.

A SZEGREGÁCIÓ TILALMÁNAK BETARTÁSÁRA VONATKOZÓ IRÁNYELVEK A NEVELÉS ÉS OKTATÁS TERÜLETÉN

1. cikk

Általános rész

A szegregáció tilalmának betartása érdekében az oktatásban és a képzésben az iskola és az iskolai intézmény a szegregáció tilalmának betartására vonatkozó irányelvek (a továbbiakban: „irányelvek”) szerint jár el, amelyeket a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos és Kutatási Minisztériuma ad ki, és amelyek szövege az Iskolai Rendtartás 1. számú mellékletének részét képezi.

Az irányelvek **az oktatásban és nevelésben a szegregáció megelőzésére és felszámolására vonatkozó alapvető szabályok, elvek és eljárások. Alkalmazásuk hozzájárul az oktatási törvényben meghatározott oktatási és nevelési elvek betartásához az iskolákban és az iskolai intézményekben.** Ezek a gyermek jogairól szóló egyezmény rendelkezésein alapulnak:

2. cikk 1 bekezdés: Biztosítani kell az e egyezményben meghatározott jogokat minden, a joghatóságuk alá tartozó gyermek számára, bármiféle faji, bőrszín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más meggyőződés, nemzeti, etnikai vagy társadalmi származás, vagyoni helyzet, testi vagy szellemi fogyatékoság, nemi identitás vagy más helyzet alapján.

2. cikk 2 bekezdés: Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a gyermek védelmet élvezzen minden olyan megkülönböztetéssel vagy büntetéssel szemben, amely szülei, törvényes képviselői vagy családtagjai helyzetéből, tevékenységéből, véleményének vagy meggyőződésének kinyilvánításából ered.

3. cikk 1 bekezdés: A gyermek érdeke minden gyermekekkel kapcsolatos tevékenység során elsődleges szempontnak kell lennie, függetlenül attól, hogy azt állami vagy magán szociális gondozási intézmények, bíróságok, közigazgatási vagy törvényhozó szervek végzik-e.

29. cikk 1 bekezdés: A gyermek nevelése és oktatása a következőkre kell irányuljon:

- a) a gyermek személyiségének, egyedi adottságainak, valamint szellemi és fizikai képességeinek a lehető legmagasabb szintű fejlesztése;
- b) az emberi jogok és alapvető szabadságok, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek tiszteletben tartásának fejlesztése;
- c) a tisztelet fejlesztésére a szülők, a saját kulturális, nyelvi és értékbeli identitás, valamint a gyermek lakóhelye szerinti ország értékei, származási országának értékei és más kultúrák iránt;
- d) a gyermek felkészítése a szabad társadalomban való felelősségteljes életre, a megértés, a béke, a tolerancia, a nemek közötti egyenlőség és a barátság szellemében, minden nemzet, etnikai, nemzetiségi és vallási csoport, valamint az őslakosok között;
- e) a természeti környezet iránti tisztelet fejlesztése.”

A szegregáció tilalmának betartására vonatkozó irányelvek a deszegregáció módszertani kézikönyvének gyakorlati részének kidolgozása és megvalósítása során kerültek kidolgozásra.

A módszertani kézikönyvhöz kapcsolódó irányelvek elősegítik a „*mindenféle diszkrimináció, különösen a szegregáció tilalmának*” elvének megvalósítását. A szegregációt az oktatásban és a képzésben az iskolai törvény a következőképpen határozza meg: „*olyan cselekmény vagy mulasztás, amely ellentétes az egyenlő bánásmód elvével a különös rendelkezés^{2a)} szerint, és amelynek következtében a gyermekek és tanulók vagy az oktatásban és képzésben részt vevők csoportjának térbeli, szervezeti vagy társadalmi kirekesztéshez vezethet vagy vezethet egy gyermekekből, tanulókból vagy oktatásban és képzésben részt vevőkből álló csoport esetében, vagy azok elkülönített oktatásához vezethet, kivéve az oktatást, amelyet a Szlovák Köztársaságot kötelező nemzetközi szerződés^{2b)} a nemzeti kisebbségeknek a nemzeti kisebbség nyelvén történő oktatáshoz és neveléshez való jogának érvényesítése során, valamint a fogyatékkal élő vagy tehetséges gyermekek, illetve fogyatékkal élő vagy tehetséges tanulók oktatásának feltételeinek megteremtése során, figyelembe véve az ő akaratukat és érdekeiket, valamint törvényes képviselőik akaratát és érdekeit, ha az ilyen oktatásban való részvétel választható és megfelel az oktatás és nevelés feltételeinek e törvény szerinti szabályozásnak, különösen az azonos oktatási szinten történő oktatás és nevelés tekintetében.*”

A szegregáció tilalmának betartására vonatkozó előírások az oktatás és nevelés minden területére vonatkoznak, amelyet az iskolai szabályzat az iskolai törvény (245/2008 Z. z., § 153 1 ods.) szerint szabályoz:

- a tanulók és törvényes képviselőik jogainak és kötelezettségeinek gyakorlása az iskolában, a kölcsönös kapcsolatok és a pedagógusokkal és az iskola egyéb alkalmazottjaival való kapcsolatok szabályai,
- az iskola működése és belső rendje,

- a gyermekek és tanulók biztonságának és egészségének védelmét, valamint a szociálpatológiai jelenségektől, diszkriminációtól vagy erőszaktól való védelmét biztosító feltételek,
- a feltételek az iskola vagy az iskolai intézmény által kezelt vagyron kezelésére, ha az alapító így dönt.

A szegregáció tilalmának betartására vonatkozó irányelveket az oktatásban és a nevelésben úgy definiáljuk, mint az attitűdök és értékek irányelveit, valamint a szegregáció definíciójából az oktatásban és a nevelésben eredő irányelveket.

2. cikk

Az oktatásban és képzésben a szegregáció tilalmának betartására vonatkozó irányelvek

Attitűdök és értékek irányelvei

Az attitűdök és értékek irányelvei kulcsfontosságú mutatók (leírók) alapján vannak meghatározva. A leírók az oktatásban részt vevő valamennyi szereplő konkrét, kívánatos magatartására vonatkozó leírások és magyarázatok:

- Minden embert egyenlő tisztelettel kezelni,
- Mindenkinek egyenlő tiszteletet tanúsítani, és a sokszínűséget lehetőségnek és előnynek tekinteni az iskola számára az oktatási folyamat tevékenységének előkészítése és megvalósítása során.
- Más embereket egyenrangú emberi lényekként elismerni.
- Különböző vallású embereket tisztelni.
- Tisztelni a más politikai nézeteket valló embereket.
- Érdeklődést tanúsítani mások meggyőződései, értékei, hagyományai és világnézete iránt.
- Helyet adni másoknak, hogy kifejezhessék magukat.
- Felelősséget vállalni a saját tetteinkért.
- Bocsánatot kérni, ha valakit megbántok.
- Kifejezni a hajlandóságot és az érdeklődést az együttműködésre és a másokkal való közös érdekek érvényesítésére.

Az oktatásban és nevelésben alkalmazott szegregáció meghatározásából eredő irányelvek

Az iskolák és az oktatási intézmények a szegregáció tilalmára vonatkozó irányelvek alkalmazása során kidolgozzák a szegregáció tilalmára vonatkozó irányelvek alkalmazásának tervét az oktatásban és a képzésben, és felhasználják a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma által kiadott módszertani kézikönyvet a szegregáció megszüntetéséről az oktatásban és a képzésben.

a. A térbeli szegregáció megszüntetésére vonatkozó irányelvek:

- Az iskola összes, a tanulók számára kijelölt helyisége egyenlő (diszkriminációmentes) hozzáférést biztosít minden tanuló számára. Az iskola nem rendelkezik olyan helyiségekkel és épületekkel, amelyek egyes tanulói csoportok számára vannak fenntartva, és amelyek célja azok kizárása vagy a diszkriminációellenes törvényben felsorolt bármely védett ok alapján történő megengedhetetlen elkülönítése.
- Az iskola az oktatási folyamat során olyan helyiségeket használ, amelyek megfelelnek a regionális közegészségügyi hatóságok által meghatározott normáknak, és az oktatási folyamat egyik csoportja sem olyan helyiségekben folyik, amelyek minősége jelentősen eltér a többi helyiségétől.
- Az iskola olyan osztályokat hozott létre, amelyekben kiegyensúlyozottan vannak képviselve a különböző etnikai, nemzeti vagy társadalmi származású, bőrszínű vagy más, az antidiszkriminációs törvény szerint védett okból hátrányos helyzetű tanulók.

b. A szervezeti szegregáció megszüntetésére vonatkozó irányelvek:

- Az iskola úgy szervezi az oktatást és a napi programot, hogy ne kerüljön sor egyes tanulói és hallgatói csoportok kirekesztésére és megengedhetetlen elkülönítésére.
- Az iskola minden tanulói csoportjára ugyanazok az oktatási szabványok vonatkoznak, amelyek alapján a pedagógusok, szakemberek és egyéb alkalmazottak kidolgozzák az iskolai oktatási program tantervét. Módosítások csak azoknál a tanulóknál hajthatók végre, akiknek ezt egyéni oktatási program, egyéni tanterv vagy biztosított támogató intézkedések írják elő.
- Minden tanulói és hallgatói csoport egyenlő hozzáféréssel rendelkezik a tárgyi és technikai felszereltséghez, a tananyagokhoz és az oktatási-nevelési folyamat egyéb segédeszközeihez, amelyek az adott évfolyamhoz vagy oktatási szinthez tartoznak.
- Az iskola minden rendelkezésre álló eszközt, eszközt és módszert felhasznál, hogy a válsághelyzetek esetén is a lehető legnagyobb mértékben biztosítsa az oktatáshoz való hozzáférést minden tanulói csoport számára. A válsághelyzet véget értevel az iskola köteles megfelelő támogató intézkedéseket hozni az oktatásban és a nevelésben esetlegesen bekövetkezett kiesések kompenzálására, amelyeket a válsághelyzet alatt nem lehetett a lehető legnagyobb mértékben megoldani.

c. A társadalmi szegregáció megszüntetésére vonatkozó irányelvek:

- Az iskola a szükséges és elérhető inkluzív támogató intézkedéseket alkalmazza a tanulók társadalmi befogadásának elősegítése és a pozitív, támogató iskolai légkör megteremtése érdekében, amely hozzájárul a megbélyegzés és a sztereotípiák, előítéletek felszámolásához.
- Az iskola szervez és támogat informális oktatási programokat és iskolán kívüli tevékenységeket, amelyek célja a kedvező társadalmi légkör és az interkulturális megértés megteremtése az iskolában, a tanulók és a szülők között egyaránt.

- Az iskola minden tanulói és hallgatói csoportot a hatályos jogszabályok szerint fogad, oktat és nevel, kizárás és a diszkriminációellenes törvényben felsorolt bármely védett ok alapján történő megengedhetetlen elkülönítés nélkül.
- Az iskolában nincsenek olyan folyamatok, eljárások és szabályozások (sem osztályszinten), amelyek kizárnák vagy megengedhetetlenül elkülönítenék a tanulók vagy hallgatók csoportjait az antidiszkriminációs törvényben felsorolt bármely védett ok alapján.
- Az iskola minden tanulói és hallgatói csoportnak lehetővé teszi, hogy potenciáljuk kibontakoztatására és fejlesztésére az iskola által szervezett vagy az iskolának közvetített tevékenységekben és versenyeken vegyenek részt, és aktívan motiválja és támogatja őket ebben.
- Az iskola a diákok vagy hallgatók értékelése során nem alkalmaz diszkriminatív magatartást csak azért, mert azok valamely társadalmi vagy etnikai csoporthoz tartoznak, vagy az antidiszkriminációs törvényben meghatározott más védett okból.

3. cikk

Záró rendelkezés

Ez a kiegészítés 2025. február 1-től teljes terjedelmében hatályba lép.

Csáb, 2025. 01. 23.

Ing. Perla Jaskó Deáková
az alapiskola igazgatója